

Tuomasmessu tukee sotaorpoja

Isät ovat korvaamattomia

Tänään kutsuvieraina tässä isänpäivän Tuomasmessussa on porukka, joka on jäänyt liian pienelle huomiolle maassamme. Puhun sotaorvoista.

Talvi- ja jatkosodassa kaatui 90 000 sotilasta. Suuri osa isiä. Sotaorpojen määrä oli sodan jälkeen noin 55 000.

Nyt tämä joukko on eläkkeellä. Tarkkaa sotaorpojen määrää ei tiedetä. Tänä vuonna käynnistettiin sotaorpojen rekisteröintihanke tarkoituksena kartoittaa heidän määränsä ja myös se, missä määrin he tarvitsevat erityistä tukea.

Tuomasmessu haluaa omalta osaltaan ojentaa kättä tälle joukolle. On hienoa että olette täällä.

Mietin eilen tätä iltaa. Ja ajattelin, että vaikka olemme suhteessa isään kaikki erilaisia, meitä kuitenkin yhdistää yksi asia. Se on se, että jokaisella meistä on isä. Ilman isää ei ole elämää.

Haluaisin johdattaa teidät tänä iltana suuren taulun äärelle. Sen löytää Pietarista, eremitaasin Rembrandt-osastolta. Siellä on maailman laajin Rembrandt-koelma. Sen helmi on epäilemättä teos nimeltä Tuhlaajapojan paluu. Teos nosti sisälläni yllättävän ison tunnekokemuksen.

Teoksessa on varjoisia syvennyksiä ja valoisa etuosa, mutta huomio kiintyy ennen kaikkea isän ja pojan syleilyyn. Taulu on saanut aiheensa Jeesuksen ehkä tärkeimmästä opetuskertomuksesta. Tuhlaajapoika on syntiinlankeemuskertomuksen – ihmiskunnan traumaattisimman tapahtumakuvauksen – vastakertomus.

Isä on poikaa vastassa portilla. Rääsyihin puettu saa uudet vaatteet, sormuksen sormeen, kengät jalkaan. Poika, joka on kuollut on herännyt henkiin. Alkaa juhla.

Ensimmäisenä kiinnittyy huomio

Olli Valtonen saarnaa Tuomasmessussa Mikael Agricolan kirkossa.

isään ja tuhlaajapoikaan, mutta oikealla on kolmas valaistu figuuri. Hän on tuhlaajapojan veli. Siis kolme keskeistä roolia. Mielienkiintoinen kysymys kuuluu: Mihin näistä rooleista itse itsesi samaistat?

Suurin osa samaistuu epäilemättä tuhlaajapoikaan. Jokainen haluaisi nähdä itsensä isän syleilyssä. Jumala odottaa, että me palaamme hänen luoksensa.

Rembrandtin taulun nimi ei ole tuhlaajapoika, vaan tuhlaajapojan paluu. Ennen kuin tuhlaajapoika lähti kotoa, hän vaati saada perintöosuutensa. Se on itse asiassa ennen kuulumatonta röyhkeyttä, jota kertomuksen aikaan ei kukaan

Auroora Kitskin yhtye Tuomasmessussa. Takana Tuomaskuoro.

Sirpaleet-kuoro Tuomas-messussa.

voinut käsittää. Harva meistä on koskaan ollut noin uhmakas. Kiel tänyt koko taustansa ja hylännyt isänsä. Mutta yhtäkaikki: suurin osa meistä samaistuu tuhlaajapoi kaan. Itse asiassa vanhempi veli on jotakin, mistä meidän kannat taisi hakea itseämme.

Lueskelin matkan jälkeen Henri J. M. Nouwenin kirjaa tästä taulus ta.

Rembrandt oli jo lähellä kuole maansa kun hän maalasi Tuhlaa japojan. Se on hänen viimeisimpiä töitään. Sitä voidaan pitää hänen oman tuskaisen ja myrskyävän elämänsä loppuselvityksenä.

Nuorena Rembrandtissa oli kaik ki tuhlaajapojan luonteenpiirteet: röyhkeys, itsevarmuus, tuhlaavai suus, aistillisuus ja ylimielisyys. Mutta lyhyttä suosion ja vaurau den kautta seurasivat suuret surut, tappiot ja kurjuus. Niitä on niin paljon, että tuhlaajapojan kärsi mykset alkavat tuntua tutuilta.

Hän menetti ensin poikansa, sitten kuoli ensimmäinen tytär ja parin vuoden kuluttua toinen tytär. Hä nen vaimonsa Saskia kuoli, kun heidän nuorin lapsensa oli yhdek sän kuukauden ikäinen.

Rahahuolet kasvoivat niin suu riksi, että vuonna 1656 hän joutui luovuttamaan koko omaisuutensa velkojilleen. Ja Rembrandt kuo li köyhänä ja yksinäisenä vuonna 1669.

Nouwen arvelee, että Rembrandt löytää itsensä molempien rooleis ta. Eikä vain molempien poikien. Vaan itse asiassa myös isän roolis ta.

Nouwen itse kipuili oman roolinsa kanssa. Ensin hän koki olevansa tuhlaajapojan. Sitten joku ystävä sanoi, että sinähän olet selvästi se vanhempi veli.

Lopulta hylättyään akateemisen uransa Harvardin yliopistossa ja aloitettuaan Kanadassa Daybreakin kehitysvammaisten yhteisössä, eräs ystävä sanoi kun he puhuivat Tuhlaajapojasta:

”Oletpa nuorempi poika tai van hempi, mutta sinun on tajuttava, että kutsumuksesi on tulla isäksi.” Ystävä jatkoi:

”Me Daybreakissa ja useimmat muutkin ihmiset ympärilläsi emme tarvitse sinua hyväksi ystäväksi tai edes lempeäksi veljeksi. Me tarvit semme sinut isäksi, jolla on aidon

myötätunnon arvovalta.”

Olisiko tämä jotain sellaista, mihin myös meidät kutsutaan? Maailma tarvitsee hengellisiä isiä, joilla on aidon myötätunnon arvovalta. Ja jotka tällä arvovallalla kutsuvat eksyneitä kotiin.

Tekstin lyhensi Matti Höök

Pääkaupunkiseudun Sotaorvot osallistuivat aktiivisesti Tuomas-messuun. Puheenjohtaja Paavo Kohtala esittää sotaorvojen tervehdyksen, jota todistaa tilaisuuden junailija Anu Parantainen.